

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE
Etapa județeană/Municipiul București
Clasa a XII-a
7 martie 2015

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care vor fi adăugate la subiectul I.
- Timpul de lucru este de trei ore.
- Subiectele vor fi tratate pe foi separate.

Subiectul I (40 de puncte)

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A. „La 1637, Poarta a însărcinat pe [Vasile] Lupu să-l scoată de pe tron pe Matei vodă deoarece acesta dăduse «dovezi de nesupunere» față de sultan, iar la 1639, domnul Moldovei obținuse mazălirea lui Matei [Basarab] pe care urma să-l înlocuiască pe tron cu aprobarea sultanului; luptând împotriva lui Vasile Lupu – care venea cu steag împărătesc și cu sprijin turcesc să ocupe tronul Țării Românești -, Matei Basarab lupta indirect împotriva Porții care-l mazălise în favoarea domnului Moldovei.

După cum arăta Matei Basarab lui Gheorghe Rakoczi I prin solia trimisă în 1639, în 1636 primise porunci de la sultan «în două și în trei rânduri» să meargă cu oștile lui Kenaan pașa împotriva Transilvaniei. El însă a scris la Poartă că e zăpadă mare (și «nimic n-a fost»!) care împiedica oștile să treacă munții, în timp ce pe Kenaan îl ținea prizonier și-l îndulcea cu cadouri. Aceasta atrăsese mânia sultanului asupra lui Matei, dar domnul era mulțumit că a ajutat astfel pe principe.”

(Nicolae Stoicescu, *Matei Basarab*)

B. „În privința relațiilor externe [Vasile Lupu] a fost, cel puțin în aparență, adeptul unei politici echilibrate. Trebuie menționat însă faptul că acțiunile sale s-au desfășurat, în general sub patronajul Porții, al cărei susținător a fost. (...) Raporturile cu principele Transilvaniei, Gheorghe Rakoczi I, au fost inițial destul de reci. Totuși, în 1637 au încheiat o înțelegere (...), iar mai târziu, în 1638-1639, Vasile Lupu a acceptat, prin mijlocirea principelui, încheierea unui tratat cu Matei Basarab (...) Cu toate acestea, în anii 1646 și 1650, în timpul domniei lui Gheorghe Rakoczi al II-lea, a fost reconfirmat vechiul tratat din 1638 dintre Moldova și Transilvania. (...) Față de Matei Basarab, (...) Vasile Lupu a manifestat o ostilitate constantă, care a dus în câteva rânduri la confruntări militare directe. Campaniile militare din anii 1635, 1637, 1639 și 1653 nu au dus la împlinirea viselor sale de a dobândi tronul Țării Românești.”

(Ioan Aurel Pop, *Istoria României*)

C. „Pe plan extern, afinitățile lui Dimitrie Cantemir s-au îndreptat către Rusia lui Petru cel Mare. Tratatările sale cu Rusia fuseseră inițiate cu acordul Porții, potrivit vechiului obicei al turcilor de a încredința domnilor români rolul de negociatori cu țările creștine. Tratatările moldo-ruse s-au încheiat la Luck. Prevederile acestuia, cuprinse în 16 articole, reglementau viitorul statut al țării față de Rusia și pe acela al domnului față de stări. Moldova urma să se alăture luptei antiotomane, iar în orașele și cetățile Moldovene urmau a fi instalate trupe rusești; țara era pusă sub protecția țarului.”

(Ioan Aurel Pop, *Istoria României*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți din sursa B un conducător al Transilvaniei și menționați rolul acestuia pentru spațiul românesc.

5 puncte

2. Menționați, pe baza surselor A și B câte o informație referitoare la relațiile dintre Vasile Lupu și Imperiul otoman. **8 puncte**
3. Menționați, pe baza surselor A și C, o asemănare între obiectivele lui Matei Basarab și Dimitrie Cantemir și folosiți ca argument câte o informație selectată din sursele precizate. **7 puncte**
4. Formulați, pe baza sursei B un punct de vedere referitor la acțiunile diplomatice ale lui Vasile Lupu cu Transilvania și Țara Românească susținându-l cu două informații selectate din sursa dată. **7 puncte**
5. Menționați, pe baza sursei C, o prevedere referitoare la statutul Moldovei. **3 puncte**
6. Formulați, pe baza sursei B un punct de vedere referitor la acțiunile militare din spațiul românesc din prima jumătate a secolului al XVII-lea, susținându-l cu o informație selectată din sursa dată. **5 puncte**
7. Prezentați o instituție centrală din spațiul românesc în secolele al XIV-lea- al XVI-lea. **5 puncte**

Subiectul II (50 puncte)

Elaborați în aproximativ trei-patru pagini o sinteză despre **Constituțiile României** având în vedere:

- prezentarea unui proiect politic din prima jumătate a secolului al XIX-lea și menționarea a două asemănări între proiectul politic precizat și Constituția României din a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- menționarea a două principii ale unei Constituții a României din prima jumătate a secolului al XX-lea care vizau schimbarea regimului politic;
- prezentarea a două Constituții ale României din a doua jumătate a secolului al XX-lea și menționarea a două asemănări între cele două legi fundamentale;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul legii fundamentale pentru evoluția statului român la sfârșitul secolului al XX-lea și susținerea printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE
Etapă județeană/Municipiul București
Clasa a XII-a
7 martie 2015

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

NU SE ACORDĂ PUNCTAJ INTERMEDIAR

SUBIECTUL I:

1. **2 puncte** pentru numirea, pe baza sursei B, a conducătorului Transilvaniei;
3 puncte pentru menționarea pe baza sursei B a oricărui rol al conducătorului Transilvaniei pentru spațiul românesc;
2. **Câte 4 puncte** pentru menționarea pe baza surselor A și B a oricărei informații referitoare la relațiile dintre Vasile Lupu și Imperiul otoman; **(4p x 2 = 8p);**
3. **3 puncte** pentru menționarea pe baza surselor A și C a oricărei asemănări între obiectivele lui Matei Basarab și Dimitrie Cantemir;
Câte 2 puncte pentru selectarea din sursele A și C, a oricăror două informații care susțin asemănarea menționată; **(2p x 2 = 4p)**
4. **3 puncte** pentru formularea, pe baza sursei B, a unui punct de vedere referitor la acțiunile diplomatice ale lui Vasile Lupu cu Transilvania și Țara Românească;
Câte 2 puncte pentru selectarea din sursa B, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat; **(2p x 2 = 4p)**
5. **3 puncte** pentru menționarea, pe baza sursei C a oricărei prevederi referitoare la statutul Moldovei;
6. **3 puncte** pentru formularea, pe baza sursei B, a unui punct de vedere referitor la acțiunile militare din spațiul românesc din prima jumătate a secolului al XVII-lea;
2 puncte pentru selectarea din sursa B a oricărei informații care susține punctul de vedere formulat;
7. **2 puncte** pentru menționarea oricărei instituții centrale din spațiul românesc în secolele al XIV-lea- al XVI-lea.;
3 puncte pentru prezentarea instituției centrale menționate prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici;
1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la faptul istoric menționat

Total 40 puncte

SUBIECTUL II:

Informația istorică – 40 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru menționarea oricărui proiect politic din prima jumătate a secolului al XIX-lea;
3 puncte pentru prezentarea proiectului politic menționat prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici;
1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la faptul istoric menționat;

- Câte **3 puncte** pentru menționarea a oricăror două asemănări între proiectul politic precizat și Constituția României din a doua jumătate a secolului al XIX-lea; **(3px2=6p)**
- Câte **3 puncte** pentru menționarea oricăror două principii ale unei Constituții a României din prima jumătate a secolului al XX-lea care vizau schimbarea regimului politic; **(3px2=6p)**
- Câte **2 puncte** pentru menționarea oricăror două Constituții ale României din a doua jumătate a secolului al XX-lea; **(2px2=4p)**
Câte **3 puncte** pentru prezentarea Constituțiilor menționate prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici; **(3px2=6p)**
Câte **1 punct** pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la faptul istoric menționat;
- Câte **3 puncte** pentru menționarea oricăror două asemănări între cele două legi fundamentale; **(3px2=6p)**
- **3 puncte** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la rolul legii fundamentale pentru evoluția statului român la sfârșitul secolului al XX-lea
-4 puncte pentru susținerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (deoarece, pentru că, etc) și concluzia (aș adar, ca urmare etc.)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 10 puncte distribuite astfel:

1 puncte pentru **structurarea textului** (introducere - cuprins - concluzii);

1 punct pentru (introducere - cuprins - concluzii);

0 puncte pentru text nestructurat;

2 puncte pentru **evidențierea relației cauză-efect**, astfel încât compoziția să probeze înțelegerea procesului istoric;

1 punct pentru prezența parțială a relației cauză-efect;

0 puncte pentru lipsa relației cauză-efect;

2 puncte pentru **argumentarea istorică**; (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia);

1 punct pentru coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant;

0 puncte pentru lipsa argumentării istorice;

2 puncte pentru **respectarea succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice;

1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;

0 puncte pentru nerespectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;

2 puncte pentru **utilizarea limbajului istoric**;

1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric;

0 puncte pentru lipsa limbajului istoric;

1 punct pentru **respectarea limitei de spațiu**;

0 puncte pentru nerespectarea limitei de spațiu.

Total 50 puncte

Total test 90 de puncte.

Total general 100 de puncte.

Se acordă 10 puncte din oficiu